

การใช้ประโยชน์จากเปลือกไข่

กองแผนงาน
กรมโรงงานอุตสาหกรรม

คำปรารภ

กองแผนงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม ได้ปฏิบัติงานโครงการมวลชนสัมพันธ์เพื่อรับทราบและประสานงาน เพื่อขจัดบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนรำคาญจากมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาและบริเวณใกล้เคียง ความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดผลดีในการดำเนินงานรณรงค์ เพื่อยึดอายุแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งคาดกันว่าจะเน่าเสียโดยสิ้นเชิงในราว 10 ปีข้างหน้า การไม่ทิ้งขยะเช่นเปลือกไข่จากการทำขนมหวานของราษฎรในอำเภอปากเกร็ดลงสู่แม่น้ำทำให้เกิดการปนเปื้อนธรรมชาติ และรักษาทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวไว้ได้ ในขณะที่เดียวกันก็เปิดโอกาสให้มีการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำเอาของเหลือทิ้ง มาใช้ประโยชน์ต่อไป และในกรณีของเปลือกไข่ก็ทำให้เกิดการร่วมมือกันศึกษาหาทางนำมาใช้เป็นปุ๋ยบำรุงต้นไม้ และอาหารสัตว์เป็นต้น

ความเป็นมา

เมื่อราวปลายเดือนธันวาคม 2533 กองแผนงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม ได้ปฏิบัติงานโครงการมวลชนสัมพันธ์เพื่อรับทราบและประสานงานเพื่อขจัดบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนรำคาญจากมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาและบริเวณใกล้เคียง ได้รับทราบจากท่านผู้หญิงอรุณ ฯ เจ้าของสถานที่ท่องเที่ยว "สวนตาลน้อย" ว่าราษฎรที่ประกอบอาชีพทำสินค้าขนมหวานต่าง ๆ พวกกันทิ้งเปลือกไข่ลงในคลองบางบัวทอง และเปลือกไข่ดังกล่าวลอยออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยาในลักษณะที่เป็นขยะลอยน้ำ ไม่เจริญตานักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มาจากภูมิภาคบริเวณนั้น และเจ้าของสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวได้ขอร้องให้ทางโครงการมวลชนสัมพันธ์หา

ทางช่วยเหลือธุรกิจท่องเที่ยว ในด้านอนุรักษ์ทัศนียภาพแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองที่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาจากขยะเปลือกไข่ด้วย

แนวคิดในการปฏิบัติงาน

กองแผนงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม ได้ส่งเจ้าหน้าที่ออกไปปฏิบัติงานโครงการมวลชนสัมพันธ์ เพื่อการรณรงค์รักษาสีสิ่งแวดล้อมต่อสังคม ศึกษา สำรวจ ดำเนินงานตรวจสอบและรายงานสภาพมลพิษในแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองที่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ได้พบปะและสอบถามราษฎรที่ประกอบอาชีพทำสินค้าขนมหวานต่าง ๆ และพวกกันทิ้งเปลือกไข่ลงในคลองบางบัวทอง เป็นผลภาวะทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ก็ได้รับแจ้งจากราษฎรว่า เนื่องจากต้องทำสินค้าขนมหวานตลอดทั้งวัน ไม่มีเวลาที่จะเก็บรวบรวมเปลือกไข่เพื่อนำไปกำจัดและพิจารณาว่าหากนำเปลือกไข่มาใช้ประโยชน์ทางอุตสาหกรรมได้ราษฎรก็จะเก็บรวบรวมเปลือกไข่ไว้แทนการทิ้งเป็นขยะลอยน้ำ จึงได้ศึกษาลู่ทางซึ่งปรากฏว่ามีลู่ทางการใช้ประโยชน์ทางอุตสาหกรรมได้ กล่าวคือนำไปเป็นปุ๋ยต้นไม้ ทำเป็นอาหารเลี้ยงสัตว์และส่งออกเป็นอาหารจึงได้ประสานกับหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพในด้านการนำเปลือกไข่มาใช้ประโยชน์ในทางอุตสาหกรรมให้มาศึกษาให้คำแนะนำกับราษฎรที่ทำสินค้าขนมหวาน เพื่อศึกษาหาลู่ทางให้ราษฎรงดเว้นการทิ้งเปลือกไข่เป็นขยะลอยน้ำ

การดำเนินการ สำรวจ ตรวจสอบพบปะกับราษฎร

ระหว่างเดือนมกราคม-เดือนเมษายน 2534 ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่โดยขอความร่วมมือจากบริษัทผลิตภัณฑ์ "ไข่แปดริ้ว" จำกัด ด้าน

บุคลากรทางวิชาการไปร่วมศึกษาให้คำ แนะนำแก่ราษฎร หมู่ที่ 4 ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพื่อการงดเว้น การทิ้งเปลือกไข่ลงในคลอง บางบัวทอง (ทิ้งเปลือกไข่วันละ 15,000 ฟอง) และไหลออก สู่มแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นมลภาวะและทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม รวมทั้งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ในกรณีนี้ได้รับการ ประสานงานจากเจ้าหน้าที่อำเภอปากเกร็ด มาร่วมปฏิบัติงานดังกล่าวด้วย เพื่อให้ราษฎรได้รับข้อมูลแนวทางการใช้ประโยชน์ จากเปลือกไข่ในทางอุตสาหกรรมได้ กล่าวคือ นำไปเป็นปุ๋ย บำรุงต้นไม้ ทำเป็นอาหารเลี้ยงสัตว์และ อาจส่งออกไปเป็นส่วนผสมของอาหารสำหรับมนุษย์ได้

ผลการดำเนินงาน

ราษฎรทิ้งเปลือก ไข่ลงในคลองบางบัวทองน้อยลงมาก โดยนำไปทิ้งบนบก และในบางกรณีก็นำไปเผา ได้รับข้อมูลว่าราษฎรบางส่วนก็นำไป เป็นปุ๋ยต้นไม้บ้าง เริ่มมีผู้ผลิตปุ๋ยให้ความสนใจนำเปลือกไข่ ไปใช้แต่ยังไม่ต่อเนื่อง

สำหรับผลดีของการดำเนินงานนี้

ในขั้นนี้คือลดมลภาวะและบรรเทาปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมเป็นผลดีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้รับการชมเชยจากผู้เดือดร้อน เช่น สถานที่ท่องเที่ยว 'สวนตาลน้อย' โดยท่านผู้หญิงอรุณา แจ้งว่าสิ่งแวดล้อมดีขึ้นมาก และยังได้แนะนำให้มีการนำถังเพื่อรองรับเปลือกไข่เพื่อสะดวกต่อการนำไปกำจัดหรือใช้ประโยชน์ ซึ่งทางอำเภอปากเกร็ดก็จะดำเนินการต่อไป

ท่านผู้หญิงอรุณา แจ้งว่าการวิจัยและการใช้ ประโยชน์ จากเปลือกไข่ของบริษัทผลิตภัณฑ์ไข่แปดริ้ว จำกัด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนพระทัยและทรง เห็นว่าการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อราษฎรเหล่านี้ด้วย

การดำเนินงานต่อไป

ในการดำเนินการโครงการมวลชนสัมพันธ์ เพื่อ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่ให้เกิดมลภาวะเป็นแหล่งเสื่อมโทรมด้าน มลพิษในแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองที่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านการอนุรักษ์ทัศนียภาพ แม่น้ำเจ้าพระยาจากขยะเปลือกไข่ลอยน้ำกรมโรงงาน อุตสาหกรรม และอำเภอปากเกร็ดร่วมกับบริษัทผลิตภัณฑ์ไข่แปดริ้ว จำกัด และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอำเภอปากเกร็ดจะได้ร่วมกันศึกษา หาช่องทางให้แก่ราษฎรที่ทำสินค้าขนมหวานต่าง ๆ งดเว้นการทิ้ง เปลือกไข่ลงในน้ำ และหาทางวิจัยใช้เปลือกไข่เป็นประโยชน์ใน ทางอุตสาหกรรม เช่น ทำเป็นปุ๋ยต้นไม้ ใช้เป็นอาหารเลี้ยงสัตว์ และส่งออกไปทำอาหาร

หากพบช่องทางการใช้ประโยชน์ จากเปลือกไข่เป็น ประการได้อีก จะได้ร่วมกับทุกฝ่ายไปให้การแนะนำกับราษฎร เพื่อการงดเว้นการทิ้งเปลือกไข่ต่อไป

ภาคผนวก

การใช้ประโยชน์เปลือกไข่ทำอาหารเลี้ยงสัตว์

วิธีทำเปลือกไข่อบแห้ง

วิธีทำเปลือกไข่อบแห้ง
(ใช้ผสมเป็นอาหารสัตว์)

ส่วนประกอบของเปลือกไข่อบแห้ง

แคลเซียม 33 %

โปรตีน 3 %

ความชื้น 3 %

ก่อนการดำเนินงาน เปลือกไขลอยฟองเป็นขยะในแม่น้ำ

เมื่อดำเนินการไปแล้ว 2 เดือน การทิ้งเปลือกไข่ลงน้ำลดน้อยลงมาก